

Uppdrag till samtliga nämnder att tydligare prioritera landsbygdsutveckling, återrapporering

Förslag till kommunstyrelsens beslut

1. Rapporten Kommunens samlade arbete med landsbygdsutveckling - återrapporering av ett budgetuppdrag noteras.
2. Rapporten skickas till berörda nämnder för kännedom.

Ärende

I samband med kommunfullmäktiges beslut 2018-12-04 § 285 om budget 2019, med plan för 2020-2022 fick samtliga nämnder ett strategiskt utvecklingsuppdrag; ”att tydligare prioritera landsbygdsutveckling och att med stöd från kommunstyrelsen utveckla samarbetet mellan förvaltningarna, för att öka kommunens samlade arbete med landsbygdsutveckling”.

I rapporten *Kommunens samlade arbete med landsbygdsutvecklingen – återrapporering av ett budgetuppdrag, december 2019*, beskrivs hur utvecklingsuppdraget har fullföljts i nämnderna. Det vill säga rapporten utgör en sammanställning av kommunens samlade arbete 2019 och planerade aktiviteter för 2020 för att prioritera landsbygdsutveckling. Arbetet sätts även i relation till Linköpings kommuns landsbygdsstrategi (aktualitetsprövad 2018). I rapporten framkommer även vilka förväntningar som finns på Kommunledningsförvaltningen som sammanhållande kraft i utvecklingsarbetet. Rapporten kan ligga till grund för ökad kunskap om olika nämnders arbete, och till olika analyser, samt fungera som inspiration för ökad samverkan och utveckling av landsbygdsarbetet i Linköpings kommun.

Beslutsunderlag:

Tjänsteskrivelse - Uppdrag till samtliga nämnder att tydligare prioritera landsbygdsutveckling, återrapporering, 2019-12-02

Bilaga - Kommunens samlade arbete med landsbygdsutveckling – återrapporering av ett budgetuppdrag, december 2019

Bakgrund

I samband med Kommunfullmäktiges beslut 2018-12-04 § 285 om budget 2019, med plan för 2020-2022 fick samtliga nämnder ett strategiskt utvecklingsuppdrag; ”att tydligare prioritera landsbygdsutveckling och att med stöd från kommunstyrelsen utveckla samarbetet mellan förvaltningarna för att öka kommunens samlade arbete med landsbygdsutveckling”. I det kommunövergripande målet *Ett attraktivt och tryggt Linköping* tydliggörs också att ”i utvecklingen av Linköping har tätort och landsbygd lika hög prioritet”. Föreliggande rapport är beskrivning av hur utvecklingsuppdraget har fullföljts i nämnderna.

Som styrdokument för landsbygdsarbetet har kommunfullmäktige antagit ”Linköpings kommuns landsbygdsstrategi” (2013), vilken aktualitetsprövades 2018. I den framgår det att; *”Målet är att skapa en sammanhållen kommun med framtidstro och delaktighet, där invånarna har möjlighet att påverka och bidra till Linköpings utveckling oavsett var man bor i kommunen. Både stad och landska ses som en helhet med bra förutsättningar för företagande, möjligheter till en rik fritid, attraktiva boendialternativ, lättillgänglig offentlig service samt kommunens höga miljö- och klimatambitioner.*

Kommunledningsförvaltningen har under 2019 inlett ett arbete för att trygga varuförsörjningen/kommersiell service på landsbygden, i samarbete med länsstyrelsen, Region Östergötland och länets kommuner. Nya regler för varuhemsändning har arbetats fram. 2020 kommer en ny plan för service på landsbygden även att arbetas fram. Planering av nya former för samverkan med de lokala utvecklingsgrupperna har påbörjats. Näringsliv och tillväxststaben kommer att hålla tre företagsmöten på landsbygden 2020 för att ”fånga upp” specifika företagsfrågor utanför Linköpings tätort. Frågor om företag och näringsliv, liksom digitalisering i omlandet behöver lyftas och analyseras under året. Kommunen är medlem/aktiv part inom LEADER Folkungaland (EU). Inom Landsbygdsprogrammet (EU) är Linköpings kommun representant för länets kommuner.

Vidare realiserar budgetuppdraget i form av arbete med fyra ”Utskott för medborgardialog”, på landsbygden. Till dialogerna bjuds tjänstepersoner från andra förvaltningar ofta in. Till arbetet har chefer från förvaltningarna knutits i form av ett så kallat ”Dialogforum.” I detta diskuteras hur frågor kan föras in i nämndernas arbete. Formen är ny och arbetet i forumet är inte färdigutvecklat.

För att ytterligare öka samarbetet mellan förvaltningarna har två nätverk på tjänstepersonsnivå inrättats, ”Forum för Social hållbarhet” respektive ”Forum för ekologisk hållbarhet”. Företrädesvis i det första forumet, kan kommunens samlade arbete med landsbygdsutveckling hållas ihop och öka i omfattning. Arbetsformen ska utvärderas.

Inom *Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen* konstaterar Bygglövskontoret att byggande på landsbygden har blivit ett attraktivt alternativ till områden i mer centrala lägen.

Under 2019 har förvaltningen arbetat med nya områdesbestämmelser i Vårdsberg, Kränge och Landeryd, vilket möjliggör stadsnära, lantligt boende, med totalt cirka 130 bostäder. Vidare har detaljplaner tagits fram för cirka 110 bostäder i mindre orter, en förskola/skola i Slaka och ny förskola i Vimarka. Kontinuerlig drift av allmän mark görs och följs av analyser av vilka behov som finns för att stärka trygghet, tillgänglighet, funktionalitet och attraktivitet, vilket resulterar i planerade åtgärder både på kort och lång sikt.

I verksamhetsplanen för 2020 står att samhällsbyggnadsnämnden ska ”ta fram analys- och handlingsplan för att förenkla byggandet i icke-centrala lägen med fokus på landsbygd, utanför detaljplanelagt område och strandnära lägen”. Intentionen fördjupas i kontorens handlingsplaner, vilka ska skapa förutsättningar för en varierad bebyggelse, ”där både stad och landsbygd kan växa på ett socialt hållbart sätt”. Färdigställande av områdesbestämmelserna för Kränge och Landeryd kommer att prioriteras. Kommunikation kommer att ske kring dessa och vad de innebär för att landsbygden ska utvecklas.

2018 gjordes en uppföljning av möjligheter att bygga bostäder, med särskilt fokus på flerbostadshus på landsbygden. Den visade att det finns flera områden/markägare som skulle kunna utveckla sin mark för bostäder. Plankontoret fortsätter att föra dialog med aktuella markägare, antingen i syfte att koppla ihop markägare med intressenter eller för att kommunen själv ska förvärva mark för planläggning av bostäder.

Miljökontoret och Bygglövskontoret hade kvällsöppet den 9 maj 2019, med tema ”små avlopp”. Arbetet med enskilda avlopp för att förbättra vattenkvaliteten och den lokala miljön på landsbygden kommer att fortgå 2020. Även en förstudie kommer att göras av hur kommunalt vatten och avlopp kan byggas ut i Fjällområdet samt hur det kan möjliggöra fler bostäder.

Under november 2019 genomförs informationsmöten i Ulrika, Lingham, Bestorp och Nykil där Miljökontoret, Bygglövskontoret och Kommunlantmäteriet deltar. Miljökontoret träffar olika branscher för att få ökad förståelse och utveckla arbetssätt. Särskilt har samarbetet med Lantbrukarnas riksförbund (LRF) kring tillsyn som berör lantbruken ökat. Lantmäterimyndigheten pratar inte landsbygd specifikt, men prioriterar alla ärenden för nybyggnation.

I prioriteringen av investeringsprojekt säkerställs nämndens ambitioner för landsbygdens utveckling.

Utbildningsförvaltningen betonar att det kommunala uppdraget är ”att ge alla elever en god och likvärdig utbildning med hög kvalitet oavsett om skolan finns i tätort eller i omlandet”. Även om utbildningens kvalitet är viktigast behöver för- och nackdelar vägas mot varandra. Få barn på en skola kan ha

negativa konsekvenser för barnets utbildning och sociala interaktion. Samtidigt har yngre barn behov av en skola i sin närhet. Lokala skolor är också viktiga för bygden och dess utveckling. Det kan innebära att små förskoleavdelningar och grundskoleklasser är motiverade på landsbygden, med tillägg i budget för extra kostnader. Särskilda kriterier för detta har tagits fram. Barn- och ungdomsnämnden har beslutat om en övergripande strategi, så att skolor ska lokaliseras och organiseras så att ett tillräckligt elevunderlag skapas, med hänsyn till yngre barns behov av skola och fritidshem nära hemmet.

Vidare ska skolskjuts erbjudas alla elever som har behov av det - elevens ålder samt avstånd till skolan avgör. I lokalförsörjningsplanen finns även plan för förändringar på vad gäller att bygga nytt/bygga om på landsbygden.

Arbetsmarknadskontoret betonar att kommunens e-tjänster ska utvecklas. Från och med 2020 har ett nytt mål satts upp: ”Effektiv resursanvändning genom bland annat digitaliserade och automatiserade processer”. Det syftar bland annat till att service ska nå ut till alla invånare i *hela* kommunen på ett likvärdigt sätt, genom utveckling av kommunens hemsida gällande arbetsmarknadsinsatser och information om ekonomiskt bistånd.

Kultur- och fritidsförvaltningen redovisar en rad aktiviteter och insatser för landsbygden 2019, som bokbuss, närbibliotek, kulturskola, utbud av kulturupplevelser för för- och grundskolor, skolbiovisning i Bestorp, sjöbad och motionsspår. Olika bidrag ges till kultur- och idrottsföreningar, vilket kommer landsbygden till del. För skolor utanför Linköpings tätort utan kollektivtrafik, finns möjlighet till ekonomiskt stöd till bussresor. Många för- och grundskolor på landsbygden bokar besök på plats istället. Till exempel ”Skapande skola” som innebär att kulturaktörer/konstnärer kan komma till förskolor och skolor.

Plan för idrottshallar utanför tätort finns för Vist och Vikingstad. Enligt kommunens anläggningsstrategi finns det planer för ytterligare idrottshallar. Dessa är strategiskt utplacerade för att utgöra nod för närliggande områden. I nämndens lokalförsörjningsplan finns även plan för ny- och ombyggnation av idrottshallar i Ekängen och Ljungsbro (ej beslutade och utom ram). Kultur- och fritidsnämnden har för internbudget för 2020 fått kostnadsdämpande åtgärder. Dessa kommer ska inte påverka aktiviteter och insatser på landsbygden, då nämnden prioriterar dessa.

Social- och omsorgsförvaltningen ger 2019 högre ersättning till hemtjänstutförare på landsbygden, än i tätort. Även höjd ersättning för att tillhandahålla demensarbetslag har införts. Flera servicehus på landsbygden, till exempel i Ulrika, Bestorp och Ljungsbro har ställts om till trygghetsboende, för att möjliggöra för medborgarna att enkelt kunna erhålla plats utan biståndsbeslut. I Ljungsbro har ett servicehus ställts om till ”sammanhållet servicehus”, för att tillskapa valfrihet och möjlighet för personer att enkelt kunna ta del av kommunala insatser.

Inom äldreområdet pågår en utredning ”inköp på annat sätt”, i syfte att undersöka om en vårdpersonal, som handlar och bär hem varor till en brukare, istället kan beställa varor digitalt tillsammans med brukaren och att någon annan levererar dem. Även utredning kring utveckling av hemtjänsten pågår. Översyn av den omställning som skett kommer att fortsätta att följas under 2020, med justeringar och uppdateringar. Det finns en vilja hos politiken att ha träffpunkter/mötesplatser i de sammanhållna servicehusen och trygghetsboendena för att äldre i *hela* kommunen ska erbjudas stimulans och minskad ensamhet.

Ekonomiska konsekvenser

Föreliggande rapport har skett inom ram för ordinarie arbete.

Kommunala mål

Ett attraktivt och tryggt Linköping

Ett företagsamt Linköping

Ett Linköping med rikt kultur-, fritids-, och idrottsliv

Välfärdstjänster med hög kvalitet, tillgänglighet och individen i centrum

Effektiv organisation med goda resultat

Jämställdhet

Frågan om jämställdhet har ingen primär relevans för uppdraget i stort, men den kan ingå i de enskilda nämndernas prioriteringar av landsbygdsatsningar, som ett tillägg om de så önskar och finner det lämpligt.

Samråd

Samråd har skett med förvaltningarna för samhällsbyggnadsnämnden, bygg- och miljönämnden, barn- och ungdomsnämnden, bildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, social- och omsorgsnämnden och äldrenämnden. Sättet att redovisa insatser har dels diskuterats och godkänts tillsammans med representanter för förvaltningarna på Forum för social hållbarhet. Den exakta utformningen av frågor har sedan tagits fram med en av deltagarna från Kultur och fritidsförvaltningen, som har tillstyrkt formuleringarna. Förvaltningarna har sedan fått ut frågorna och lämnat helt egna svar och beskrivningar av sina insatser. Dessa har återgetts i sin helhet. Därmed anses var och en ha tillstyrkt sin nämnds del av redovisningen.

Information eller förhandling enligt lag (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet

MBL-information eller förhandling är inte påkallad.

Kommunledningsförvaltningen

Paul Håkansson

Mikael Borin

Beslutet skickas till:
Landsbygdsstrateg, Lars-Åke Gustafson
Samtliga nämnder (inkl. bilaga)